

Framhald av síðu 9

Tað mest nærliggjandi dømið er Sovjetsamveldið. Her verða «skeiv» sjónarmið ikki told, og tað er bert loyvt einum flokki at føra fram sína politisku hugsan. Tey sum ikki vilja góðtaka hetta kunnu rokna við at verða dømd fyri statsfiggindaligt virksemi eins og kommunistarnir í Danmark í 40'unum.

Einsrættingin av fjølmiðlum er total. Her er enná ikki neyðugt at nýta lýsingarboykott sum vápn. Fjølmiðlarnir siga við garanti bert frá teimum sjónarmiðum, sum myndugleikarnir vilja hava fram.

Har hava teir eisini sínar syndabukkar. Nógvir av teimum eru uttanfyri landamark, meðan teir innan landamark neyvan rósa av ferðini.

Og meðan høgakreftirnar misnýta kristindómin til egnar fyrimun royna myndugleikarnir í Sovjet at spennja bein fyri einum frælsum trúarlívi. Fólk verða sett fóst, tí tey ikki vilja lúka treytirnar hjá myndugleikunum um at samkomur teirra skulu skrásetast. Meðan skrásettu samkomurnar mugu geva seg undir treytir, sum vildu verið óhugsandi á okkara leiðum.

Tibetur eru tað tó bert tey fægstu sum ynskja at liva undir «russiskum» tilstandum. Myndugleikarnir bera seg so býttisliga at, tá hugsað verður um politikkin mótvægis andstøðingum og t.d. teimum, sum vilja sleppa av landinum, at tað eru tey fægstu, sum eru hugtakin av hesi skipan.

Hetta sanna eisini tey, sum ferðast har á leið. Við markið til eitt av eystarlondunum hava avisir og enná føroysk bløð verið tikin frá teimum ferðandi fyri at verja landsins íbúgvir móti ávirkan av tí, sum stendur í «Politiken» og enná «Dimmalætting».

Fólk sleppa illa av landinum, og sleppa tey í einumhvørjum orindum, fáa tey boð um ikki at hava meira enn neyðugt samband við fólk í tí landi, tey koma til, so tey kunnu verja seg móti vánaligari ávirkan.

Tað er eingin ivi um, at tað er eins stórir tørvur á at ávara móti avleiðingunum av viðgongdum vinstra-sum høgastýri.

Vandin er kanska ikki so stórir í tí, um talan er um høgna ella vinstru, men í tí at tað er viðgongt. Tess meira viðgongt ella ekstremt tess verri. Tí hava høgakreftirarnir einki at briksla vinstra-ekstremistunum og ei heldur øvugt.

Hvussu í Føroyum?

Um henda frásøgnin ljóðar sum eitt ævintýr frá eini fornari tíð ella frá fjarum londum, so stendur bara heilt væl til her hjá okkum í hesum litla landi. So er eingin vandi fyri okkara livprisaðu demokratisku rættindum at øll hava loyvi til at hava sína egnu sannføring, sjálvt um hon kann vera «skeiv» í eygunum á summum.

Men skuldi tað hent, at onkur skuldi kent somu sjónarmið aftur her á landi nú vit eru í 80'unum, so kundi tað bent á, at vit eru í somu støðu sum Danmark var í í onkrum

av teimum tíðarskeiðum, sum henda grein umtalar. Og hvussu hetta endaði er longu greitt frá. Eingin ivi er um, at vit eru neyvan betri enn onnur, eins lítið og danir vóru og eru betri enn onnur, sum nýta somu mannagongd í dag.

So spurningurin er tá, um vit skulu binda um heilan fingur og avvisa hesum kreftum, sum hava valt so nógvan skaða so nógva staðni. Ella um vit skulu royna um nú hetta eitrið virkar á sama hátt í Føroyum, sum tað virkaði í Danmark fyri bert 40 árum síðani.

Og sum tað virkar í einum 100 londum í dag. Uttan mun til um tey eru høgna ella vinstravend.

Er nasisman farin í søguna?

Fólk flest rokna nasismuna fyri at vera farna í grøvina í 1945. Tað er eisini rætt, at síðan tá er neyvan nakar sum torir at jætta seg sum nasist.

Men tað er nú synd at siga, at tey sjónarmið, sum nasisman var grundað á, eru horvin. Fara vit so langt burtur sum til Suðurafrika, so vita vit, at har nýta teir nakað líkandi lógir móti svørtum, sum nasistarnir nýttu móti jødum. Men eins og í 30-unum eru fólk sum verja tað stýrið, sum hevur ábyrgd av hesum ella sum seta kikaran fyri blindu eygað við at siga hetta vera innanhýsisviðurskipti hjá hesum landi. Júst sama sjónarmið sum enná leiðandi danskir politikarar nýttu, tá funnist varð at jødapolitikkinum í Týsklandi!

Syndabukkapolitikkurin er ikki broyttur tað minsta hesa longu tíð og hevur tað so gott sum nakrantíð. Syndabukkapolitikkurin í 20-unum og 30-unum gav jødum og «socialistum» skuldina fyri allar hugsandi ólukkur líka frá búskaparligum trupulleikum og til peningasvik og siðloysi. Fremst talsmaðurin fyri hesum politikki metti, at tey sum høvdu eina aðra hugsan bert kundu vera «straffifangar, fyrrverandi straffifangar og ein teggja av svøkum, byttum og idiotum».

Syndabukkapolitikkurin í dag gevur socialismu og socialismum skuldina fyri øllum hugsandi ólukkum líka frá búskaparligum trupulleikum, turki, hungri, «langar fingrar», jødahatur og enná fyri at útspreiða AIDS. Og tey, sum hava eina aðra hugsan kunnu bert vera «langhærd, hashroykjandi, arbeiðsleys rekavætti».

Uttan mun til hvat teir flokkar sum standa fyri slikum politikki kalla seg, er tað spurningurin um tað kann vera nakar annar munur enn at tann fyrri hevði fingið alt tað vald, hann kundi ynskja sær og at hin ikki er komin so langt — enn!

Óli Jacobsen

Samnordisk Pensionärkultur

Í dagunum 9.-13. mai í ár helt

Samnordisk Pensionärkultur eitt skeið í Reykjavík. Hetta var triðja skeiðið, síðan hesin

mentanartáttur varð skipaður norðent. Á skeiðinum vóru luttakarar frá øllum norðurlondum. Úr Føroyum vóru fyra: Lina Arge og Hanna Lindenskov úr Havn, Olga Mary Joensen og Óli Dahl, Klaksvík. Skeiðið var væl eydnað.

Sjálv Vigdis Finnboga-dóttir, forseti, var til staðar, tá Bjarni Lønegren úr Finnlandi bjóðaði øllum at vera vælkomn. Bjarni er formaður í Samnordisk Pensionärkultur.æ

Fyrrverandi mentalmálaráðharri og formaður fyri Foreningen Norden Dr. Gylfi Th. Gislason setti skeiðið og segði frá Íslandi. Síðani vórðu sýnd klæði, gjørd úr íslenskari ull. — Hetta var fyrsti dagur.

Annar dagin varð skipað fyri bolkaarbeiði, har evnini vóru: Sjónleikur, yrkingar, sangur, tónleikur og tekning. —

Nú varð brotið upp um armar, og fór hvør bolkur sær til arbeiðis. Vit finga at hoyra ein fyrilestur um íslenskar pensionistar, hesin fyrilestur varð hildin av Thórir S. Gudbergsson, ellismála-fulltrúi Reykjavíkar.

Seinni um dagin vitjaðu vit «pensionistheimið Dalbraut», og sóu eina framsýning av handverki, har var gjørt.

Longur fram á dagin fóru vit til Kópavág og sóu eina fimleikarframsýning hjá pensionistum. Um kvöldið ótu vit døgverða hjá býráðnum í Kópavogi (íslenskur matur).

Triðja dagin helt Steen Lagarkvist, Svøríki, fyrilestur, sum hann kallaði: Pensionärkultur — for vem og hur? Sama dag helt Lars Hauge, Noreg fyrilestur, hann kallaði: «Sjüng, så blir du glad».

Um kvöldið vóru vit í «Nordens Hus», og har frambóru norðurlond ymiskt til gamans og álvara. Vit føroyingar høvdu gjørt ein stuttan leik burtur úr Harra Pætur og Elinborg, til stórt fragd og fagna.

Sunnudagin 12. mai var útferðardagur. Vit vitjaðu ellisheimið í Asbyrgi, ótu har og koyrdi so til Tingvellir og Almanngjá. Um kvöldið sóu vit film frá Vestmannaoyggjum.

Síðsta dagin hevði hvørt land sær eina stutta framlegu um evnið: Pensionärkultur — varfor? Síðan var bolkaarbeiðið samantikið og kannað.

Seinapartin henda dag var pallfundur við luttøku

frá øllum londunum yvir evnið: Pensionärkultur í dag og í morgun. Bjarni Lønegren legði fyr. Á hesum pallfundi sat Lina Arge fyri Føroyar.

Um kvöldið ótu vit døgverða hjá Reykjavíkar býi. Seinni um kvöldið var norðurlenskt samkoma við úrslitunum av bolkaarbeiðinum. Eisini her luttøku føroyingar Lina og Hanna í eini sera stuttligari sketj.

Hesar dagarnar, skeiðið vardi, var framsýning av ymiskum fragdaritívi, tey ymsku londini høvdu tikið við (eisini úr Føroyum). Skeiðið var, sum sagt, væl eydnað.

Viðtikið var, at næsta skeið skuldi haldast á Alandi, men starvsnevndin skal hava sín fund í Føroyum seinast í mars 1986.

Vit vóna, at føroyskir myndugleikar fara at taka væl móti okkum og stuðla okkum figgjargila til henda fund, somuleiðis sum heild at stuðla luttøku á Alandi næsta summer, nú vit eisini á hesum øki eru komnir upp í Samnordisk Pensionärkultur.æ

«Vi skal leva for veranda» er okkara motto, og skulu vit tað, so eiga vit eisini at stuðla hvønn annan figgjargila.

Óli Dahl

Stjóri á Lands-skúlafyrisingini

Starvið er tænaðustumannastarv, lønt sambært 37. lønarrámmu eftir føroysku tænaðustumannalógini.

Landskúlastjórinn leiðir undir ábyrgd landsstýrisins landskúlafyrisingina, og er avgreiðslustjóri hjá landskúlaráðnum. Viðvíkjandi nærri upplýsingum um starvið verður víst til reglugerð nr. 3 frá 2. januar 1980 fyri landskúlastjóran.

Umsóknir saman við møguligum prógvum og ummælum skulu sendast til Føroya landsstýri, Tinganes, Tórshavn, og skulu vera landsstýrinum í hendi í seinasta lagi 20. september 1985.

Tórshavn, 28. august 1985.

Føroya Landsstýri

Lystiliga prentar

estra

í Gøtu, tlf. 41085

Vit gera hvat vit kunna —
og kunna tað vit gera.

FERÐSLUTRYGD

er at fara yvirum
bert undir
grønnum ljósi